

Představenstvo

Stabilizovat Německo jako kotvu růstu v Evropě (část I)

Změna kurzu za solidární Evropu (část II)

Představenstvo IG Metall: 09. října 2012

Část I: Stabilizovat Německo jako kotvu růstu v Evropě

Aktuální situace

Německá ekonomika v prvním pololetí roku 2012 zaznamenala růst – ve 2. čtvrtletí o 0,3 procenta a v 1. čtvrtletí o 0,5 procent. Motorem dobrého vývoje byli spotřebitelé. K nárůstu spotřeby domácností přispělo zvyšování mezd a stabilizovaná situace na pracovním trhu. Německo se tak odpoutalo od celkově negativního vývoje v eurozóně. I přes růst největší evropské ekonomiky došlo v eurozóně ve 2. čtvrtletí k poklesu o 0,2 procenta. Francie stagnovala a v krizových zemích Itálii (mínus 0,7 procenta), Španělsku (mínus 0,4 procenta) a Portugalsku (mínus 1,2 procenta) došlo ke zhroucení konjunktury.

OECD pro 2. pololetí varuje. Očekává, že dojde ke stagnaci i německé ekonomiky. To by mělo negativní vliv na celkový vývoj konjunktury v eurozóně. Vláda tento názor nesdílí. Očekává, že spotřeba domácností i nadále stabilizuje růst. Nálady v německých firmách svědčí o něčem jiném. Ifo-Index vyjadřující náladu v byznysu v září klesl po páté za sebou. Takto pesimističtí byli manažeři naposledy v polovině roku 2009. Náznaky ekonomického oslabení v Německu sílí. Rada průmyslových podniků pro druhé pololetí 2012 snižuje plánovaná čísla. Významným faktorem je zde krize v celé řadě evropských zemích, v jejímž důsledku dochází ke snižování objemu zakázek. Paralelně s tím působí přetrvávající strukturální problémy jako jsou nadměrné kapacity na evropském automobilovém trhu, ale také nejistota v investicích v důsledku chybějících politických rozhodnutí v nové energetické politice.

Z pohledu IG Metall je proto důležité německou ekonomiku pomocí vhodných opatření stabilizovat. K tomu předkládá IG Metall návrhy v tomto zásadním prohlášení. Německá ekonomika je největší v Evropě a IG Metall vyzývá spolkovou vládu, aby stabilizovala Německo jako kotvu růstu v Evropě.

Aktivně zajišťovat zaměstnanost

Stabilní vývoj zaměstnanosti s dobrými příjmy je v současné době motorem konjunktury v Německu. Aby tomu tak bylo i nadále, je zapotřebí aktivní politika zaměstnanosti, která bude vytvářet pracovní příležitosti, zabránit propouštění v závodech a zajistí příjmy obyvatelstva.

IG Metall tomu bude napomáhat. Bude nadále sledovat mzdovou politiku orientovanou na produktivitu, která zajistí slušný vývoj mezd a udrží pracovní příležitosti v závodech. Dohodnuté tarify v kovozpracovatelském a elektro průmyslu z jara 2012, které obsahují spravedlivý růst mezd, jsou v současné době stabilizační kotvou celé ekonomiky.

IG Metall ale zároveň bude ofenzivně používat všechny odborové akční nástroje pro zajištění zaměstnanosti v závodech. V podobě zkrácené pracovní doby, časových kont, tarifních smluv pro zajištění zaměstnanosti a „Pforzheimské dohody“ mají firmy k dispozici rozsáhlý tarifně-politický katalog, pomocí něhož mohou zabránit propouštění. IG Metall vyzývá firmy, aby tyto nástroje aktivně využívaly.

Zároveň se obrací k politikům s následujícími požadavky:

- V posledních letech v Německu mohutně vzrostl podíl prekérních pracovních míst. V roce 2010 pobíralo nízké platy 23,1 procent zaměstnanců. V roce 1995 to bylo ještě 17,7 procent. Nejnižších 30 procent na mzdovém žebříčku přišlo v letech 2000 až 2010 o 10,6 procent

reálných příjmů. To se musí změnit. Tarifní smlouvy IG Metall o agenturní práci jsou první vlaštovkou v této oblasti. Ale i spolková vláda musí provést opatření, která zajistí všem zaměstnancům stabilní úroveň mezd. Je proto nezbytně nutné zavést zákonnou **minimální mzdu** a zákonnou úpravu **stejně mzdy pro agenturní zaměstnance**.

- Chybné pobídky, jako např. minijobs, zahrnaly především ženy do kategorie málo placených zaměstnání. Zde musí spolková vláda zasáhnout pomocí regulací, aby se i pro **ženy zavedly regulérní pracovní příležitosti na plný pracovní úvazek** jako normální pracovní poměr. K tomu se váží investice do zlepšení péče o děti.

- Potřebujeme **ustanovení o prodloužení pobírání odměny za práci na zkrácený úvazek**. V jádru zdravé firmy nesmějí propouštět dobře kvalifikované pracovníky. Nesmí se ohrozit inovativní síla německého průmyslu. Proto IG Metall požaduje: Prodloužit dobu pobírání odměny za práci na zkrácený úvazek na 24 měsíců a po šesti měsících opět zavést platby sociálního pojištění Spolkovou agenturou práce. Okamžité zahájení plateb by mělo být spojeno s prováděním kvalifikačních opatření.

- Největší zátěž oslabení konjunktury ponesou agenturní zaměstnanci a lidé zaměstnaní na dobu určitou. Ti přijdou o zaměstnání jako první, jestliže se situace zhorší. IG Metall proto požaduje zavést **práci na zkrácený úvazek i pro agenturní zaměstnance**.

Udržet vnitřní financování firem

Jestliže dojde k oslabení dynamiky hospodářství, může mít řada společností problémy s financováním vlastních aktivit. Banky nejsou schopny dostát své servisní funkci běžného uvěřování firem v reálné ekonomice. IG Metall požaduje:

- Jestliže banky nejsou schopny plnit svou finanční funkci, je nutné posílit kromě vnějšího financování i vnitřní. Do budoucna budou ochrana klimatu a ekologické aspekty utvářet průmyslové hodnototvorné procesy. Z toho důvodu je zapotřebí provést ekologickou přeměnu průmyslu tak, aby do tohoto procesu byly integrovány produkty i výrobní procesy a docílilo se větší energetické efektivity a ochrany zdrojů. IG Metall vyzývá spolkovou vládu, aby na takové investice povolila flexibilní **zvláštní odpisy ve výši 50 %** a tím posílila financování firem.

- Řada firem utrpěla během krize ztrátu velkého množství majetku, což se vyrovnávalo financováním na bázi požitkových listů apod. (mezzanine capital). Toto financování končí v příštích měsících, čímž vzniknou opět problémy s vlastním kapitálem. IG Metall navrhla ve svém akčním programu „Aktivně z krize“ z března 2009 založení **Public Equity Funds**. Tato koncepce předpokládá, že u KfW bude z veřejných prostředků založen fond pro financování vlastního kapitálu. Účelem tohoto fondu je posílení základního kapitálu německých průmyslových podniků, zvláště pak střední velikosti. Přílivem public equity se vylepší kapitálová báze podniků, jejich rating a kredibilita.

Plynulý tok investic - investice do stabilní hodnototvorby

Průmyslová hodnototvorba je důležitým zdrojem blahobytu Německa. Na hodnototvorném procesu závisí každé třetí pracoviště. Aby se mohl německý průmysl i do budoucna dobře rozvíjet, je zapotřebí investice do infrastruktury, ale i do vzdělání a vědy. V této oblasti se v posledních letech udělalo málo. IG Metall vyzývá spolkovou vládu, aby zrušila investiční stop a v současné nestabilní situaci investovala anticyklicky.

- Spolková vláda rozhodla o nové energetické politice. Pro její realizaci bude zapotřebí investice. Tyto investice by se měly provést ve zrychleném schvalovacím řízení (podobně jako výstavba Východu). Totéž platí pro výstavbu **síťové infrastruktury** (širokopásmové sítě) a **dopravních sítí**.

- V rámci nové energetické politiky je i nadále třeba zlepšovat energetickou efektivitu v soukromých domácnostech. Zde se nabízí daňové úlevy a podpora ze strany KfW

- Úvěry v těchto oblastech:

- sanace vytopen
- náhrada neefektivních přístrojů v domácnostech
- energetická sanace budov

- Úroveň veřejných investic se v příštích letech musí ustálit na evropském průměru. To vyžaduje stabilní příjmy obcí, neboť na obce připadají 2/3 investic do infrastruktury. Německo coby průmyslová země potřebuje **investiční program pro budoucnost**. Zároveň se investicemi do infrastruktury posiluje vnitřní poptávka. Investiční program pro budoucnost lze **financovat pomocí dluhopisů**. V současné době má Německo vysokou kredibilitu. To by se mělo využít pro získání soukromého kapitálu, který hledá bezpečné investiční příležitosti, a pomocí něj financovat atraktivní investice do budoucnosti.

- Základem úspěšného hodnototvorného procesu v Německu je vysoký potenciál motivovaných lidí s dobrým vzděláním. Do udržení tohoto potenciálu jsme v posledních letech neinvestovali příliš mnoho. Proto IG Metall vyzývá spolkovou vládu a země, aby investovaly v této oblasti. V roce 1979 byl úspěšně vytvořen zvláštní vzdělávací program na dobu tří let. IG Metall znovu pléduje za to, aby se tento program obnovil. Velká část státních investic do vzdělání běží přes spolkové země a obce. Z toho důvodu IG Metall navrhuje, aby městům a obcím byly přiděleny zvláštní investiční prostředky. Tyto prostředky by měly činit **100 euro na obyvatele** a měly by být vázány na investice do škol a vědy.

- Je na odpovědnosti státu, aby se spolupodílel na průmyslové proměně. To obnáší kromě jiného změnu podpůrné politiky směrem k průmyslovým hodnototvorným clusterům, dále je třeba si odpovědět na otázky v oblasti moderní energetiky a podporovat **aktivní ekologickou politiku** v oblasti průmyslu. To by se mělo odrazit i v daňové politice. IG Metall navrhuje ve větším rozsahu a s daňovými úlevami **aktivovat výdaje na vědu a výzkum**, aby se zajistila stabilizace konjunktury.

Pro IG Metall platí: Hodnototvorba v průmyslu je pro zajištění blahobytu a politické stability Německa stejně systémová, jako jsou banky pro fungování finančních a úvěrových trhů. Průmyslová základna Německa je příliš důležitá na to, než aby korektury mohly být ponechány pouze trhu.

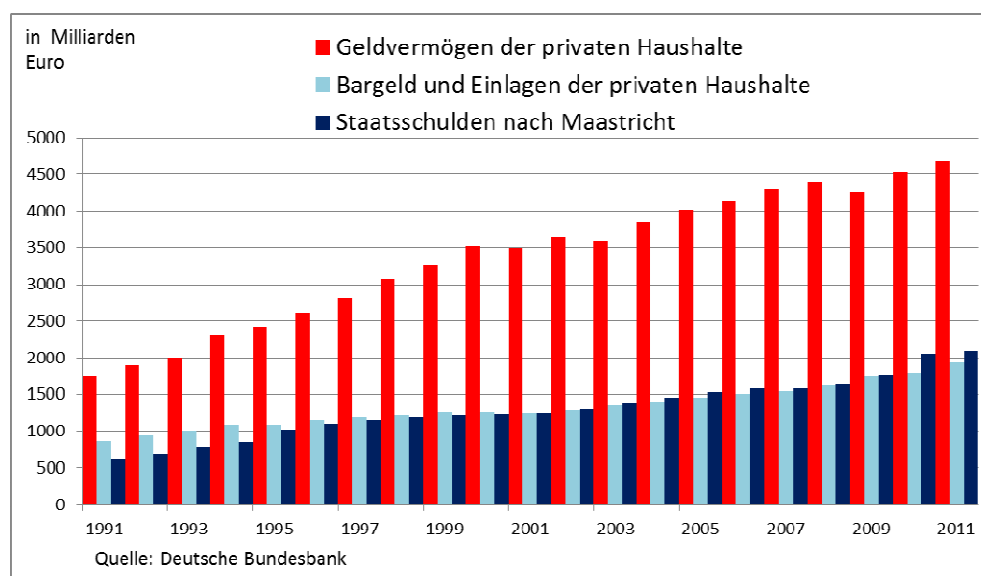
Posílit spravedlnost při rozdělování – zlepšit příjmy státu

Po celé dva roky nebyly státy měnové unie schopny vyřešit problémy financování jednotlivých zemí eurozóny. Naopak: Špatným krizovým managementem se situace ještě vyostřila. V domnění, že příčinou krize je vysoké zadlužení státu, byla učiněna rozsáhlá úsporná opatření. Místo aby to krizi odstranilo, ještě ji to prohloubilo. Nedostatečné státní výdaje a úspory v sociálních dávkách mnoha zemí konjunkturu zaškrtily. Důsledkem byl nižší daňový výběr státu a eskalace situace ve financování.

V Německu byla do ústavy zakotvena dluhová brzda. Spolková vláda musí na tomto základě

do roku 2016 snížit státní dluh na 60 % HDP (spolkové země 2020). Je správné, že se sledují finance státu a financování investic neprobíhá pouze pomocí zadlužování. Vysoké úrokové zatížení omezuje manévrovací prostor státu. Špatné ovšem je, okrajovat pouze výdajovou stránku státních financí, aby se snížilo dluhové zatížení. Stát musí současně zlepšit i příjmovou stránku.

Spolková republika Německo má vysoký potenciál, který by umožnil financovat shora uvedené investiční programy na základě příjmů a tím také docílit větší spravedlnosti při rozdělování. **Výše čistého majetku soukromých domácností** v Německu představovala v roce 2010 včetně nemovitostí, odečteme-li závazky, **8,5 bilionů euro**. Jen pro srovnání: Státní dluh všech zemí eurozóny činil v roce 2010 7,8 bilionů euro. Tento majetek by se měl zdanit, aby bylo možné i pomocí příjmů snížit státní dluh na 60 % HDP.

Legende zur Abbildung:

- peněžité majetek domácností
- hotovost a vklady domácností
- státní dluh podle Maastrichu

v miliardách euro

Přes 50 % tohoto majetku připadá v Německu na peněžité majetek jako jsou úspory, termínované vklady nebo kapitálové investice. Vyšší zdanění by proto také odčerpalo likviditu z kapitálového trhu. Z pohledu IG Metall je tato likvidita částečně příčinou krize. Kapitál není vázán ke státu. Lze jej rychle převádět z jednoho místa tohoto světa na druhé. V centru zájmu jsou vždy výnosy v poměru k riziku. Předpokladem k tomu je transparentnost, aby bylo možné riziko posoudit. Ale tomu právě tak často nebývá. Například v roce 2008 bylo příčinou krize velké množství kapitálu s vysokou ochotou k riziku. Ale i v současné době alokace nefunguje dobře. Jenže s obráceným znaménkem. Spolková republika má v současné době do jisté míry negativní výnos ze státních dluhopisů se splatností 10 let. To v podstatě znamená, že dostává peníze, jestliže si peníze půjčí. Jiné země mají problém vůbec kapitál získat. Tyto příklady nám ukazují: Základní přesvědčení, že trhy optimálně řídí alokaci kapitálu, je chybné. Správně je, že příliš mnoho na zisk orientované likvidity zesiluje krize. I proto IG Metall požaduje:

- znovuzavedení **majetkové daně ve výši 2 procent** na majetek přes 1 milion euro
- zvýšení daňové sazby pro bohaté na 49 procent od příjmu nad 150 000 euro
- vyšší dědickou daň

Podle DIW vlastní 10 procent obyvatelstva asi 60 procent majetku. Tato skupina disponovala v roce 2009 v průměru majetkem ve výši 500 000 euro. Za předpokladu, že 10 procent majetku připadá na majetek nad milion euro, vygenerovalo by zavedení **majtkové daně** ve výši 2 procent **příjmy** v přibližné výši **20 miliard euro**. IG Metall navrhuje, aby se polovina těchto příjmů použila na umoření dluhu a druhá na financování budoucích investic. Tyto prostředky by se měly rozdělit alikvotně mezi stát, spolkové země a obce.

Ani v mezinárodním srovnání by vyšším zdaněním majetku konkurenceschopnost Německa neutrpěla. Daně vztahující se k majetku představují v Německu 0,9 procent HDP, zatímco ve Francii nebo USA dělá tato kvota 3 procenta a průměr OECD 1,8 procenta. Z hlediska nerovného rozdělení bohatství není zdanění velkého majetku pouze otázkou financování státu, nýbrž i spravedlivého přerozdělování.

V důsledku mohutného rozšíření nízkopříjmového sektoru a ztráty životní úrovně, kterou v posledních 10 letech utrpěly nižší sociální vrstvy, vzniká řada naléhavých otázek, na něž politici musí najít odpověď. Totéž se vztahuje k vývoji v Evropě. Z Německa musí vzejít signál pro více spravedlnosti v Evropě.

Část II: Změna kurzu pro solidární Evropu

Sjednocení Evropy je velkým úspěchem. Sjednocená Evropa byla po traumatických zkušenostech obou světových válek 20. století vize, kterou sotvakdo považoval za reálnou.

Evropská unie je mírové společenství států, kterých bude v brzké době 28. Evropská unie je také společenství hodnot, spočívající na společné představě, že tržní hospodářství potřebuje vždy i sociální komponentu s cílem vytvoření evropského sociálního modelu. Navíc je také společenstvím práva. A konečně je Evropská unie hospodářské společenství se společným trhem čítajícím více než 500 miliónů lidí, se vzrůstající životní úrovní od založení před více než 50 lety a s nejrůznějšími koly rozšiřování.

Krise Evropské unie je dnes také krize státního zadlužení. Ta je důsledkem hospodářských krizí a záchrany bank. Ukazuje se, že největší překážkou pro překonání krize bylo vytvoření eurozóny jako výlučně měnové unie bez politické unie se silným parlamentem. EU se nachází v závažné krizi identity. "Evropská myšlenka" je stále více diskreditována, šíří se euroskepsa a nacionalismus. Kritické postoje lidí vůči EU živí především neoliberální politika Evropské komise a řady členských zemí, což ohrožuje "úspěšný projekt Evropy" a naši společnou měnu.

Kromě toho již pomalu přestává vyhovovat evropský institucionální rámec zvýšené komplexity a přibývajících heterogenitě společenství, které bude brzy tvořit 28 států. Potřeba vlád a evropských institucí rychle jednat, aby bylo možné překonat krizi, zároveň odhalila slabiny evropských institucí. V důsledku blokování ze strany některých členských zemí dochází k zdrhávání hlasovacího a rozhodovacího procesu. EU tak stojí před dvojitou výzvou: Zaprvé jde o překonání krize v krátkodobém horizontu. A zadruhé je zapotřebí střednědobě provést institucionální reformy směrem k politické a sociální unii Evropy, založené na demokratických pravidlech, s níž by se lidé Evropy byli schopni identifikovat.

IG Metall pléduje za politicky jednotnou, ekonomicky silnou a sociálně spravedlivou Evropu!

- Evropa potřebuje trvale udržitelný růst pomocí aktivní, koordinované a demokraticky legitimizované hospodářské a průmyslové politiky pro zajištění průmyslové základny a hodnototvorby
- Záchrana eura vyžaduje společné záruky a kontrolu národních rozpočtů společenstvím
- Evropa potřebuje komplexní regulaci finančních trhů
- Evropská unie potřebuje podporu lidí. K tomu se musí stát sociální unií.
- Evropská unie potřebuje politickou unii.

Trvale udržitelný růst pomocí aktivní, koordinované a demokraticky legitimizované hospodářské a průmyslové politiky

Vytvořit trvale udržitelnou životní úroveň předpokládá výkonný průmysl. Dlouhodobě úspěšné zvládnutí krize vyžaduje aktivní, koordinovanou a demokraticky legitimizovanou hospodářskou a průmyslovou politiku Evropské unie. Sociálně-ekologická přestavba otevírá nové růstové potenciály a zajišťuje na dlouhou dobu budoucnost evropského průmyslu. Takový projekt evropské budoucnosti otevírá prostor pro přerozdělování, zaměřený na sociální Evropu, v níž dojde ke konvergenci pracovních a životních podmínek. Pouze perspektiva ekonomicky silné, ekologické, sociálně udržitelné a demokratické Evropy může

příspěť k tomu, že občané překonají hlubokou krizi identity, s níž se staví ke sjednocovacímu procesu Evropy.

Jednostranná politika úspor v Evropě není vhodná k tomu, aby překonala hluboké problémy a jejich negativní vliv na průmysl a pracující. Právě naopak: **Tato jednostranná politika úspor krizi umocňuje** v nejvíce postižených zemích a neúnosným způsobem zatěžuje pracující. Enormně je postižena mládež a mladí pracující. V celé řadě zemí nemá mladá generace s dobrým vzděláním vyhlídky na jisté a dobré zaměstnání. Pouze kombinace odbourávání dluhu a cíleného **prorůstového programu** vytvoří předpoklady k tomu, abychom mohli překonat krizi bez nepřijatelných sociálních nákladů.

Evropský průmysl se pro zajištění své budoucnosti musí otevřít sociálně-ekonomickým proměnám a výstavbě. Abychom zvládli sociální megatrendy budoucnosti, musí se průmysl naučit nakládat efektivněji s přírodními zdroji, vstřebat demografické proměny a začít přemýšlet o nové energetické politice jakožto i o rozvoji mobility. Efektivní nakládání se zdroji a udržitelný rozvoj u materiálu a energie představují potenciál produktivity, který umožní novou dynamiku růstu. Místo podpory spekulativních investic je třeba zaměřit investiční činnost soukromého sektoru na investice do ekologické přestavby a výstavby. Navíc bude zapotřebí také cílených investic do vzdělání, kvalifikace, vědy a výzkumu jakož i infrastruktury, jejichž nositelem musí být i stát.

K tomu poskytuje Strategie Evropa 2020 se svými hlavními cíli základ, který musíme dále rozvíjet. Z krátkodobého hlediska jde o to při řízení evropského rozpočtu tuto strategii přizpůsobit v ní obsaženým cílům a ukončit chybné alokace, zvláště pak v agrárním sektoru.

Nejde o nic menšího, než o dlouhodobé zajištění průmyslové základny, hodnototvorby a inovací v Evropě. Úspěšná evropská průmyslová politika je odkázána v klíčovém průmyslu na vlastní výrobu. Zavedení eura bylo spojeno s očekáváním, že se hospodářský vývoj, produktivita a inflace v eurozóně srovná jakoby "sama od sebe". To vedlo k dramatickému zklamání.

Ve společném měnovém prostoru už nelze dále provozovat nezávislou politiku monetární, úrokovou a politiku směnných kurzů. Pro samostatnou hospodářskou politiku zbývají coby "štelovací šrouby" už pouze mzdová politika, daňová politika a státní výdaje. Důležitou příčinu vzrůstající ekonomické nerovnováhy v Evropě můžeme rozeznat v celém rozsahu až nyní: Společný měnový prostor může fungovat jen tehdy, jestliže eurozóna harmonizuje hospodářskou a sociální politiku. IG Metall požaduje **demokraticky kontrolovanou hospodářskou politiku** Evropy a hospodářskou vládu, demokraticky legitimizovanou evropským parlamentem. Ta by si měla stanovit sociální a ekologické cíle, zarámované společnou ekologickou, sociální a infrastrukturní politikou.

Tato hospodářská vláda bude koordinovat hospodářskou a sociální politiku členských zemí a posílí tak akceschopnost exekutivy, což umožní popohnat integrační proces EU směrem k politické unii. Díky spolurozhodovacím procesům v pracovních vztazích bude možné implementovat evropskou koordinační politiku. Spolurozhodování představuje základní kostru Evropy v závodech. Realizace demokraticky legitimizované hospodářské politiky vyžaduje vysoký stupeň spolurozhodování na závodech.

Je zapotřebí dále rozšířit základy silné a aktivní participace zaměstnanců jak v praxi, tak i právně na evropské úrovni. Zvláště v dobách krize, kdy hrozí, že vliv restrukturalizačních procesů bude mít dopad na pracující, je nutné vybalancovat mocenský poměr mezi zaměstnavateli a zaměstnanci. IG Metall požaduje pro Evropu rozšíření legislativních kompetencí v daňové politice, vlastní daňové prostředky a daňovou suverenitu. Jenom tak zabráníme do budoucna daňovému dumpingu. Musíme zabránit závodům o nejnižší daně a

vzájemnému vyšachování členských zemí. EU potřebuje minimální pravidla (vyměřovací základ a daňové sazby) pro zdanění kapitálu a podniků.

I **odborní** musejí přispět ve společné měnové unii svou koordinační činností. To platí zvláště pro **koordinaci mezd**. Pro stabilizaci měnového prostoru je zapotřebí odsouhlasit mzdovou politiku mezi státy eurozóny.

Evropské odbory již vytvořily první nástroje pro mzdovou koordinaci (pravidlo koordinace mezd EMB). Abychom zamezili dalšímu rozvíření nůžek v životní úrovni, je potřeba tyto nástroje realizovat a dále rozvíjet. Mzdovou koordinaci evropských odborů je nutno také chápat jako součást celoevropské hospodářské politiky přerozdělování, zaměřené na sociální blaho a stabilitu. Tuto koordinaci musí nutně provádět odbory. IG Metall důrazně odmítá útoky Evropské komise, ECB a MMF ("Troika") na tarifní autonomii účastníků pracovního trhu.

Koordinace mezd odbory bude účinná jenom tehdy, jestliže bude odborům dána možnost vyjednávat a firmy se budou cítit vázané tarifními dohodami, které se pak také odrazí ve vývoji reálných příjmů a pracovních podmínek. Proti oběma těmto věcem stojí rozsáhlá deregulace pracovního trhu tak, jak se v plánu německé politické agendy stala vzorem v oblasti trhu práce a zaměstnanosti pro mnohé evropské země. Mohutný nárůst deregulovaných, často překérních pracovních poměrů nejenže omezuje akceschopnost odborů, ale vede k rozšíření prakticky beztarifních zón. **Na evropském trhu práce je nutno vytvořit nový řád**. Ten musí nejen chránit a podporovat pracovní poměry, založené na tarifních smlouvách, nýbrž by měl přispět k zamezení dalšího šíření překérních pracovních poměrů.

Záchrana eura vyžaduje společné ručení a kontrolu národních rozpočtů společenstvím

Podstatnou příčinou situace, v níž se nachází řada států eurozóny, je jednostranná konstrukce maastrichtské smlouvy. Nerovnováhu v ekonomické výkonnosti členských zemí už nebylo možné vyrovnávat devalvací národních měn. Mzdová politika jako vyrovnávací mechanismus už nefungovala. **IG Metall se výslovně zasazuje za další existenci eura**. Zásadně pléduje za **společné záruky** pro zajištění dlouhodobého solidárního financování deficitních zemí a snížení rizika insolvence. Tím lze snížit finanční zátěž deficitních zemí.

To znamená, že tyto země budou muset platit nižší úroky za dluhy a rychleji se dostanou z krize. To ovšem také znamená, že méně zadlužené země jako Německo za vlastní dluhy zaplatí více. Tyto dodatečné náklady pro Německo a jiné přebytkové země jsou ovšem menší, než je přínos pro německou ekonomiku a její exportní průmysl. **Přísná kontrola společenství nad národními rozpočty** a společné ručení jdou ruku v ruce. To vyžaduje změny v suverenitě národních států vůči evropským institucím. IG Metall žádá rozšíření demokratických rozhodovacích struktur přes Evropský parlament a integraci možnosti přímé participace občanů Evropy.

Za současných rámcových podmínek zůstává rozhodování o tom, jestli se rozpočtové cíle splní přes příjmovou nebo výdajovou stránku, na národních parlamentech. Pakt pro umoření dluhů by mohl převzít přechodné společné financování státního zadlužení nad hranicí 60 % HDP. To by představovalo mohutný přínos pro středně- a dlouhodobé zvládnutí krize.

IG Metall považuje za obhajitelné, že ECB jako přechodné opatření podporuje veřejné rozpočty nejvíce zadlužených zemí měnové unie nákupem státních dluhopisů na primárním

trhu. IG Metall navíc pléduje za intervenci ESM. Záchranný deštník (ESM) je možné ještě rozšířit kvůli stabilizaci krizových zemí poskytováním úvěrů. Tato opatření garantují, že silně zadlužené země dosáhnou na finanční prostředky a budou chráněny před spekulací na státní bankrot. Při žádostech o pomoc u ESM (a ESFS) jakožto i ECB se země eurozóny podřizují fakticky ekonomické vládě, ovšem bez demokratické legitimace a kontroly. Příslušné vlády se zavazují fiskálním paktem k rigidním úsporným opatřením a krácení, zvláště v sociální oblasti, ale také u odměn. Další flexibilizace pracovního trhu a prodej obecního majetku je též součástí této úsporné politiky. IG Metall odmítá útoky na evropské pracující.

Evropa potřebuje komplexní regulaci finančních trhů

Naléhavě je nutné zlepšit finančně-politické rámcové podmínky evropského průmyslu. Banky musí sloužit reálné ekonomice. Společenská úloha bank spočívá v zajištění financování podniků, a nikoliv ve spekulaci s vysoce riskantními a neprůhlednými finančními produkty. Banky se coby spoluvíníky krize musí podílet na nákladech k jejímu překonání.

IG Metall žádá rozsáhlou regulaci evropských finančních trhů, kromě jiného:

- Oddělení retailového bankovníctví od takzvaného investment banking. Zatímco u pojištění vkladů současně ručí i stát, musí být u investičního bankovníctví ručitelem výhradně vlastník
- Celoevropský zákaz prázdných prodejů
- Regulaci vysoce spekulativních, strukturovaných dluhových investičních nástrojů a zavedení "finančního produktu TÜV"
- Přísnou regulaci derivátů
- Omezení vysokofrekvenčního obchodování

K regulaci finančních trhů patří i **daň z finančních transakcí (FTS)**, jejímž cílem je, snížit atraktivitu vysoce spekulativních obchodů. Je ekonomicky smysluplné a politicky žádoucí, aby se daň z finančních transakcí vybírala v globálním, nebo alespoň evropském měřítku. Realizace však v dohledné době není možná. Jako druhé nejlepší řešení se proto nabízí její zavedení uvnitř eurozóny – anebo v důležitých zemích eurozóny.

Evropa potřebuje účinný evropský **bankovní dozor**. To platí zejména pro systémově relevantní a mezinárodně operující banky. Je nutné zvýšit kvótu základního kapitálu bank, abychom zabránili tomu, že v případě krize budou banky opět zachraňovat daňoví poplatníci. V členských zemích EU je nutné závazně zavést **systemy pojištění vkladů**. U systémově relevantních a celoevropsky operujících bank je nutný celoevropský systém pojištění vkladů. EU potřebuje evropskou ratingovou agenturu, která se musí etablovat coby veřejná (nikoliv soukromá) instituce.

IG Metall se zasazuje za **oddělený bankovní systém**. Pro omezení „systémových“ rizik v důsledku chybných investic univerzálních bank by se mělo striktně oddělit investiční bankovníctví od tradičních bankovních obchodů. Silnější regulace je zapotřebí kromě finančních trhů i na trzích komodit. Abychom předešli spekulacím a nepřehledně volatilním cenám a zajistili stejnou měrou fairový přístup ke komoditám pro všechny účastníky trhu, musí se – například Londýnská komoditní burza – dostat do hledáčku regulačních opatření. Celkově vzato by tato regulační opatření znamenala první kroky směrem k solidární unii a

politické unii a vytvořila tak důležitý základ pro trvale udržitelnou stabilizaci společného měnového prostoru.

Evropská unie potřebuje oporu v lidech. K tomu se musí stát sociální unií.

IG Metall žádá, aby se Evropa konečně začala zabývat věcmi pracujících. Je nutné brát vážně strach obyvatelstva z ekonomického ohrožení. Celá řada lidí Evropy má dojem, že se politikové EU věnují především zájmům firem a jejich lobbistů. Následkem toho lidé vnímají politiku EU často jako ohrožení. Atraktivita „evropského projektu“ trpí sociálním rozvalem, který v současné době prožíváme. Základní sociální práva, tak jak je definuje Charta základních práv v Lisabonské smlouvě, musí konečně získat přednost před svobodou byznysu. IG Metall požaduje společně s evropskými odbory „klausuli o sociálním pokroku“ coby integrální součást evropského primárního práva. Tím se zajistí národní výdobytky jako jsou odborová práva a systémy tarifních smluv.

Prioritou sociální Evropy musí být vytvoření společných, vysokých, sociálních, minimálních standardů. Až do té doby je třeba v sociální politice bránit národní výdobytky. IG Metall se silně staví proti jakékoliv tendenci další prekarizace práce a může jen plédovat za koncepci „flexicurity“, jestliže je akcentován aspekt sociálního zabezpečení. Sociální systémy se musí zformovat tak, aby lidem v EU byla zajištěna rovnost příležitostí, možnost participace, sociální inkluze a zajištění proti základním životním rizikům. Zvláště pak je nutné odstranit diskriminaci žen a migrantů ve firmách a ve společnosti. Kromě toho je naprosto nezbytné zabránit v rozšiřování nejistých pracovních poměrů pro mladé zaměstnance.

IG Metal proto navrhuje **sociální pakt** pro Evropu. Takový pakt by mohl vytvořit potřebné vyvážení a odsouhlasení mezi realizovanou sociální politikou členskými zeměmi a rámcovým zadáním Bruselu. Sociální pakt obsahuje tyto podstatné prvky:

Zprv je třeba vytvořit **řád na evropském trhu práce**. K tomu je zapotřebí přijmout opatření, která zabrání dalšímu rozšiřování nízkopříjmového sektoru a další rozvíření mzdových nůžek. Musíme přijmout jako zásadu stejné mzdy a stejná práva za stejnou práci na stejném místě.

Zadruhé musíme skoncovat se **sociálním dumpingem**. Kromě zastavení rozšiřování překérních pracovních poměrů je možné potlačit sociální dumping pomocí minimální mzdy v těch sektorech, kde to bude zapotřebí.

Zatřetí požaduje IG Metal silnější **participaci zástupců pracujících** a jejich odborů v členských zemích a na evropské úrovni. Participace, demokracie a spolurozhodování ve firmách jsou základní pilíře sociální Evropy. Tyto pilíře se osvědčily během krize 2008 a v Německu přispěly k jejímu úspěšnému překonání. Silný evropský průmysl a služby potřebují silné, akceschopné odbory a kompetentní zástupce pracujících.

EU potřebuje politickou unii

Vývoj od vypuknutí finanční krize až po krizi refinancování státního dluhu odhalil závažné nedostatky v konstrukci institucí Evropské hospodářské a měnové unie. Začalo být zřejmé, že další pokračování unie bez prohloubení **politické integrace** není možné.

Vzhledem ke zkušenostem s managementem euro-krize se nabízí pro další vývoj evropské integrace "Dvojí strategie". Na jedné straně se jedná o krátkodobé cíle, které lze realizovat mezi státy v rámci stávajících smluv. Na straně druhé bude střednědobě zapotřebí vypracovat nový smluvní základ EU, aby bylo možné odstranit "porodní bolesti" Evropské hospodářské a měnové unie (EWWU) a vytvořit tak předpoklady politické unie. Výchozím

bodem prohloubení evropské integrace je tvrdé jádro, skládající se z členských zemí Evropské hospodářské a měnové unie.

Zásadním cílem institucionálních reforem by měla být **samostatná, demokraticky legitimizovaná hospodářská politika** na evropské úrovni. To bude vyžadovat převedení národních kompetencí v oblasti fiskální a měnové politiky a fungující rozpočet směřem k EU. "Silná Evropa" nemůže bez příslušných kompetencí EU existovat. To vyžaduje přenést národní kompetence na evropskou úroveň.

Prvním centrálním pilířem evropské ekonomické vlády je **fiskální unie** s rozšířenými legislativními kompetencemi v daňové politice resp. unie s vlastní daňovou suverenitou. Ať už s daňovou suverenitou nebo bez ní, EU potřebuje významně navýšit společný rozpočet, aby mohla pomáhat financovat léta trvající reformy slabších členských států.

IG Metal požaduje další výrazné **posílení Evropského parlamentu**, který je nutno vybavit rozsáhlými kontrolními a iniciativními pravomocemi. Parlament by měl být v budoucnu volen podle jednotného volebního zákona nadnárodními volebními lístky. To ovšem vyžaduje rozšíření právního statusu a finanční vybavení evropských stran.

Evropský parlament by kromě toho měl být nadán pravomocí diskutovat a přijímat vlastní evropské zákonodárné iniciativy. Další nezbytný prvek reformy představuje volba vedení Komise. Jenom tak se může EK stát "skutečnou" evropskou vládou.

Zlepšit se musí i přímé zastoupení zájmů členských zemí. Cílem evropské integrace nemůže být podle současného stavu věcí federální stát německého typu. Historicky podmíněná specifika členských zemí EU takovou perspektivu nepřipustí. IG Metal podporuje návrh na **vytvoření "Evropského konventu"**, který na základě široké společenské diskuse a rozsáhlé demokratické participace vypracuje smluvní bázi pro politickou a sociální EU.